

Довідник фахівця зенітної установки 23-2

У посібнику викладено призначення, склад, тактико-технічні характеристики, будову та функціонування зенітної установки ЗУ-23, основні вказівки з заходи безпеки при експлуатації зенітної установки.

Призначений для студентів технічних факультетів, які проходять технічну підготовку за спеціальністю «Бойове застосування підрозділів зенітної артилерії».

ДОВІДНИК ФАХІВЦЯ ЗЕНІТНОЇ УСТАНОВКИ 23-2

МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

Видавництво
«К Н Т»
Київ – 2022

УДК 358.119.1

Д 58

**Видання здійснено за участі та підтримки
ДК «Укроборонпром»,
ДП «Житомирський бронетанковий завод»,
інформаційно-консалтингової компанії «Defense Express»,
студії дизайну «Dream Art»
та Групи компаній «Адеф»**

Довідник фахівця зенітної установки 23-2. — Київ: Вид. «КНТ», 2022.
д 58 — 82 с.

ISBN 978-966-570-816-2

У посібнику викладено призначення, склад, тактико-технічні характеристики, будову та функціонування зенітної установки ЗУ-23, основні вказівки з заходи безпеки при експлуатації зенітної установки.

Призначений для студентів технічних факультетів, які проходять технічну підготовку за спеціальністю «Бойове застосування підрозділів зенітної артилерії».

УДК 358.119.1

ISBN 978-966-570-816-2

ЗМІСТ

Універсальні принципи бою	4
1. Тактика бою у населеному пункті	4
2. Штурм будівель у населеному пункті	7
3. Індивідуальні дії у бою	9
4. Час на переміщення у бою	12
5. Пересування «двійкою» у бою	12
6. Пересування «трійкою» у бою	13
7. Екіпірування для бою у населеному пункті	13
8. Дії в темних приміщеннях	14
9. Дії при повітряному нальоті	15
10. Паління в умовах бойової обстановки	15
11. Проходження мінного поля	16
12. Страх в бою	17
13. Дії військовослужбовців при попаданні в полон	18
14. Рекомендації з протидії впливу стресу	19
15. Дії при виявленні або вилученні листівок антидержавної спрямованості	21
16. Тимчасовий блокпост	21
17. Правила огляду транспортних засобів	22
18. Дії під час огляду транспортних засобів	23
19. Порядок огляду людей	24
20. Пересування колоною та дії при її потраплянні в засідку	25
21. Дії при блокуванні руху колони місцевим населенням	29
22. Стан боєздатності бійців залежно від тривалості їх сну	30
23. Визначення відстані до об'єктів на місцевості	30
24. небезпечні чинники в умовах бойових дій	31
25. Сто правил війни у населених пунктах (перевірено досвідом).	32
26. Бомбардування або артобстріл	41
27. Перестрілка	46
28. Захист від снайперів	46
29. Маленькі хитрощі ближнього бою	49
30. Перевід установки зу-23-2 з похідного положення в бойове та навпаки	54
31. Визначення сторін горизонту	80

УНІВЕРСАЛЬНІ ПРИНЦИПИ БОЮ

- Будь-який справжній бій – це в тій або іншій формі засад-ні дії. Будьте тими, хто влаштовує засідки, а не тими, хто в них потрапляє. Напасти першим – це перевага. Нападайте першим.
- Якщо не можете напасти першим – дійте швидко і на випередження. Бийте, ухиляючись.
- Вчіться маневрувати. Рухливість і швидкість важливіше влучності. Виходьте на ворога з флангу або зі спини.

1. ТАКТИКА БОЮ У НАСЕЛЕНОМУ ПУНКТІ

Для найкращої взаємодії групи розбиваються на пари або трійки. Бійці в парах або трійках повинні контролювати своїх товаришів за принципом «кожний відповідає за кожного».

При пересуванні необхідно організувати взаємне прикриття. Одна група прикриває, друга – робить маневр.

Рух проводиться короткими кидками від одного укриття до іншого. Дистанція між бійцями й групами під час руху 4-7 метрів. Не затримуватися на відкритих ділянках довше 2-3 секунд. Огляд небезпечних напрямків (вікон, горищ, проламів) ведеться безупинно.

Прикриття підрозділів здійснюють кулеметники, снайпери й гранатометники. Кулеметники можуть вести «попереджувальний» вогонь по місцях, де може перебувати противник. Снайпери й гранатометники стріляють по виявлених позиціях противника. Після проходження передовими групами чергового рубежу вони закріплюються на позиціях і забезпечують підхід групи прикриття, яка підтягується на нові позиції.

Існує один дуже розповсюджений снайперський прийом, який заслуговує на особливу увагу, – це коли снайпер своїм пострілом раниць, але не вбиває одного солдата, щоб підстрілювати всіх тих, хто постарається надати допомогу пораненому.

Підстреленого снайпером солдата потрібно вивозити за допомогою бронетехніки, витягати за допомогою «кішок» або зазда-

легідь приготовлених гаків на мотузці, закиданням петлі на ногу пораненого, але не намагатися виносити руками. Дими при цьому ставляться на широкому фронті, щоб противник не міг вибити солдатів, які виносять пораненого, зосередивши вогонь по диму. Під час руху підрозділу пішим порядком у населеному пункті уздовж вулиці як прикриття можуть використовуватися танки, БМП, БТР. Піхота рухається уздовж стін, розподіливши попередньо контроль усіх напрямків, особливо протилежної сторони вулиці.

Рух колон тільки вулицями є неправильною тактикою.

Для витримування єдиної лінії наступу підрозділи повинні мати між собою зв'язок і координувати дії. У перевірених будинках залишається охорона.

Вогневе прикриття – закон на війні. Невеликому підрозділу ніколи не відриватися від своїх – можуть відсікти і знищити.

Рух вулицею в пішому порядку

Підрозділи (групи) вздовж вулиці в пішому порядку просуваються з обох сторін, уздовж стін на відстані 6-7 (у деяких випадках 3-4) м один від одного, кидками від одного укриття до іншого. Постійно контролювати можливі рухи на горищах, вікнах, балконах.

Під час їх пересування кулеметник, що залишився позаду, підтримує і прикриває підрозділ (групу) вогнем. Гранатометник знаходиться поруч з кулеметником і знищує укріплення противника, кулеметні гнізда і снайперів. Коли підрозділ просунувся на 60-70 м, укриття і відкрив прицільний вогонь, підтягується група прикриття. Автоматники ведуть вогонь по цілях на протилежному боці вулиці, не забуваючи контролювати обстановку позаду себе. Група прикриття також контролює і тил.

Рух вулицею підрозділу з бойовою технікою

Підрозділ (група) рухається вулицями під прикриттям безпосередньої охорони, яке висилається вперед на відстань 100-200 м. Техніка рухається потоком вздовж стін, парканів. Відділення при цьому зазвичай рухається однією стороною вулиці, а взвод (рота) – по обидва її боки, здійснюючи взаємну підтримку вогнем.

При дії в пішому порядку особовий склад рухається на одному рівні з бойовою технікою, прикриваючись її бронею від вогню противника.

Спостереження під час руху вулицею організовується за ярусами. Широкими вулицями бронетехніка рухається парами по протилежних сторонах вулиці, а вузькими – «змійкою», притискаючись до стін будівель. Нормальна дистанція між бронетехнікою 50-70 м. Противник в підвалах будівель знищується вогнем зі стрілецької зброї та гранатами.

Одночасно з просуванням головних сил уздовж вулиць підрозділи, які не задіяні в десанті, здійснюють «зачистку» прилеглих кварталів від дрібних груп противника.

При цьому необхідно дотримуватися таких правил:

- розвідники повинні достовірно встановити, чи йдуть праворуч і ліворуч інші підрозділи;
- суворо витримувати передову лінію, нікому не відставати і не вириватися вперед;
- не залишати за собою непереверені об'єкти. Очищені від противника будівлі закріплюються охороною.

Для пересувань на вантажних автомобілях їх потрібно підготувати до можливої засідки. За можливістю підлога, радіатор, мотор і місце кріплення антен повинні бути обкладені мішками з піском, борти краще обкласти листами заліза товщиною 3-5 мм, завісити бронежилетами, обкласти дерев'яним брусом або металевим трубами. На двері, капот, дах, лобове скло бажано також навісити бронежилети.

Солдати повинні сидіти лицем назовні, а тент повинен бути або цілком знятим, або піднятим настільки, щоб не заважати швидкому залишенню автомобіля через борти.

Для збільшення захищеності на бронетехніку можна приварювати спеціальні дуги, на них – вішати бронежилети.

При відкритті противником вогню зі стрілецької зброї солдати, що перебувають усередині бронетехніки, відкривають вогонь у відповідь, під прикриттям якого інші спішуються і контратакують. Саджати всіх солдатів усередину не можна – це зменшить імовір-

ність виявлення засідки, а головне позиція усередині більше небезпечна при підриві міни під днищем машини. У бронетехніку під себе рекомендується підкладати мішок з піском або хоча б бронежилет, щоб вони прийняли на себе силу розриву міни.

Люки бронетехніки слід тримати напіввідчиненими, щоб у разі влучення гранати (снаряду) надлишковий тиск не «розірвав» машину зсередини.

Зброю варто тримати на ремені, ремінь намотувати на руку. Якщо так не зробити, то при вибуху або швидкому гальмуванні можна залишитися без зброї.

2. ШТУРМ БУДІВЕЛЬ У НАСЕЛЕНОМУ ПУНКТІ

Штурмувати з ходу великий будинок – вірний шлях до невиправдано великих втрат. Спочатку потрібно зайняти позиції напроти нього, а якщо можливо, і довкола нього. За можливістю – виявити вогневі точки й прикинути найбільш оптимальні маршрути руху штурмових груп.

Перш ніж безпосередньо входити в будинок, треба постаратися знищити максимальну кількість ворогів у ньому. Це завдання покладається в основному на снайперів, кулеметників, гранатометників. В міру просування штурмової групи нагору снайпери й гранатометники переносять вогонь на верхні поверхи, а кулеметники перестають поливати вогнем передбачувані місця знаходження противника.

Найбільшу користь можуть принести снайпери. Треба мати надійний зв'язок і погодженість між штурмовою групою й групою прикриття.

Для боротьби з вогневими точками противника можуть залучатися бронетехніка й артилерія. Вогонь припиняється перед наступом штурмових груп.

Проникнення в будинок природними й передбачуваними шляхами, через вікна й двері, сполучено з великим ризиком.

По-перше, такі шляхи часто мінуються, по-друге, вони в більшості випадків перебувають під прицілом. Тому проникнення всередину будинку бажано здійснювати через створені пролами.

Вийшовши на вихідний рубіж, штурмовий загін має перегрупуватися, оцінити обстановку. Командир планує порядок подальших дій і доводить його до своїх підлеглих.

Кожний боєць і кожна пара, трійка повинні відпрацьовувати різні варіанти дій так, щоб кожний виконував своє завдання без додаткових команд.

Ведення перед штурмом радіопереговорів дозволяється тільки по закритих радіоканалах.

При штурмовому захопленні будь-якого об'єкту наближатися до нього слід при вогневій підтримці групи прикриття. Прориватися всередину будівлі слід відразу ж за розривами своїх гранат. У момент кидка слід подати команду «Осколки» для попередження товаришів. У разі, якщо граната кинута противником, подається команда «Граната». Перші бійці, що увірвалися в приміщення, різко відходять у сторони від входу і ведуть вогонь по всім затемненим і небезпечним місцям.

Боеприпасів для прориву в будівлю потрібно багато. Після захоплення приміщення ретельно обстежується. Завершивши огляд, командир підрозділу подає команду «Чисто», а потім «Виходимо». Оглянуте приміщення позначається встановленим знаком.

Найбільш доцільним напрямком «зачищення» будівлі є напрямок «зверху донизу», тому що в цьому випадку противник буде витіснений з будівлі і знищений. У випадку «зачищення знизу догори» противник може закріпитися на верхніх поверхах або відступити дахами будівель.

При невдалому штурмі друга атака буде мало ефективною, втрати особового складу під час другого штурму будуть більшими.

Дуже часто противник зачиняє входні двері. Недосвідчені військово-вслужбовці скупчуються біля дверей, вирішують, що робити далі, намагаються прикладами вибити двері. І отримують через двері чергу на рівні живота. У правильному варіанті замок відстрілюється пострілами з автомата. Атакуючі знаходяться з боків дверей. Після відстрілу замку двері відчиняються ударом ноги збоку, одночасно в розкриті двері закидається граната.

У приміщенні, щойно залишеному противником, будьте уважні (можуть бути «розтяжки» з гранат), двері приміщень намагайтеся не відкривати рукою (за можливості мати для цього палицю або мотузку метрів 10). Трупів можуть бути заміновані, так само, як і відеомагнітофони, магнітофони, ящики шаф, штори на вікнах (вибуховий заряд вибухає при їх відкритті) тощо.

Під час дій у будівлі до джерел шумів потрібно ставитися уважно, а до їх напрямку – критично. Противник може відвернути вашу увагу, кинувши в потрібну йому сторону камінь, палицю або інший предмет. Зброя повинна бути спрямована в бік, куди ви дивитеся, а у вузьких місцях має бути опущеною.

Під час руху дерев'яними сходами або з іншого нетривкого матеріалу, будьте готові до того, що противник спробує прострелити їх знизу.

Захоплений будинок стає вихідним рубежем для подальшого наступу. У першу чергу приймаються міри до кругової оборони, оскільки противник може спробувати почати контратаку.

Нижні підступи за можливості блокуються інженерними способами. Особливу увагу варто приділяти підвалам і різним підземним ходам.

Штурмова група розподіляє позиції на різних поверхах і сектори обстрілу. Командир розбирається з полоненими (якщо вони є) і планує подальший наступ.

3. ІНДИВІДУАЛЬНІ ДІЇ У БОЮ

В основі індивідуальних дій у місті лежить так зване «лівостороннє правило». Суть його полягає в тому, що людині – правші, у якої права рука ведуча, зручніше і швидше вдаються всі дії, пов'язані з поворотом вліво.

Вибір укриття для стрільби

Стріляючи з автомата з правого плеча, потрібно використовувати будь-які захисні укриття (камінь, стовп, ріг будинку тощо). Захист у такому випадку повинен перебувати зліва від вас, закриваючи корпус і більшу частину голови.

Потрібно так організувати вогневий контакт, щоб можливий захист противника був праворуч від нього, а ваш – зліва від вас. Для цього потрібно постійно (якщо дозволяє обстановка) «закручувати» поле бою, переміщуючись вліво від себе.

При штурмовому захопленні будь-якого об'єкта наближатись до нього краще з боку сонця – воно перешкоджатиме противнику у веденні прицільного вогню.

Дії при раптовій зустрічі з групою противника на близькій дистанції

Назад бігти не можна – розстріляють в спину. Тому слід:

1. Негайно відкрити вогонь у бік противника.
2. Одночасно переміщатися вперед до противника і ліворуч від нього.
3. Наблизившись до противника, на ходу розстрілювати цю групову ціль.
4. Діяти якомога швидше. Перші секунди не шкодувати патронів. Поки стріляєте, боковим зором намітити собі щілину, де можна буде сховатися і перезарядити зброю.

Дії при потраплянні під раптовий вогонь

Стояти не можна. Рухайтесь від укриття до укриття. Зорієнтуйтеся. Не давайте противникові пристрілятися, переміщайтесь вліво. Намагайтесь залишати сонце за спиною. Якщо виявилися беззбройним, від прямого вогню уходьте різко вліво від себе, пригнувшись, зигзагами до найближчого укриття.

При неможливості активного пересування – відразу ж падайте і відповзайте (перекочуйтеся) за будь-яке укриття, одночасно готуючись до бою.

Не збивайтесь в купу.

Якщо військовослужбовець, з яким ви пересувалися по вулиці і потрапили під раптовий вогонь противника, поранений – не намагайтесь надавати йому допомогу негайно, інакше ви ризикуєте отримати ще більш важке поранення.

Щоб захиститися від ручної гранати, що впала поруч, потрібно впасти ниць, головою в бік гранати. Голову (якщо немає каски)

Книги, які можуть вас зацікавити

Пам'ятка по застосуванню ПЗРК "MISTRAL", "STINGER", "PIORUN"

Настанова зі стрілецької справи до 30-мм автоматичного гранатомету на станку "АГС-17"

Керівництво зі стрілецької справи до 73-мм станкового протитанкового гранатомета (СПГ-9М)

Міномет калібру 60-мм "МП-60". Настанова щодо експлуатування

Міномет калібру 120-мм МП-120. Настанова щодо експлуатування

Пам'ятка снайпера. Пам'ятка стрільця

Перейти на сайт →